

ВСС - 109

15 -05- 2023

**ДО
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

Относно: Въпроси, зададени от Биляна Гяурова-Вегертседер - Директор на Български институт за правни инициативи.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В качеството на кандидат за заемане на длъжността административен ръководител - председател на Административен съд – Пазарджик представям на вниманието Ви отговорите на въпросите, зададени ми от Биляна Гяурова-Вегертседер - Директор на Български институт за правни инициативи на основание чл.50, ал.1 от Наредба №1 от 09.02.2017г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, във връзка с чл.194а, ал.6 ЗСВ, постъпили във Висш съдебен съвет на 11.05.2023г.

1. Какво е Вашето мнение за течащата в публичното пространство дискусия за промени в Конституцията на Република България в частта за съдебната власт? Какъв е релевантният начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

Конституционната, както и всяка друга реформа в регулираните от Държавата области, е въпрос на държавна политика.

Съдилищата, в т.ч. и Административен съд -Пазарджик са органи на съдебната власт, чиято основна функция е правоприлагане и правораздаване – на нормативната уредба и по процесуалните правила такива, каквито са приети от законодателя.

Отделните органи на съдебната власт, съответно отделните магистрати, могат да изразяват становища във връзка с конкретни предложения за законодателни изменения и тези становища да са с адресат ВСС.

Считам, че официалната позиция на магистратската общност следва да бъде изразявано от висшия административен орган на съдебната

власт в Република България, установен в Конституцията от 1991г. – Висшия съдебен съвет – в процедурата по изменението ѝ.

2. На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Въпросът за извършване реформа на съдебната карта е от компетентността на ВСС. Отделно от това предложената в четирите модела реформа не засяга пряко административните съдилища. Евентуална промяна на съдебната карта може да засегне административното правораздаване откъм натовареност, видове дела. Затова в дискусиите за реформата на съдебната карта активно следва да участват всички засегнати органи на съдебната власт, органи на местната власт, адвокатските колегии и населението в съответните райони - с оглед гарантиране достъпа до правосъдие.

По отношение концепцията за общностния съд - тя не е приложима в областта на административното правосъдие. Би могла да се използва в областта на наказателното право, семейното право, във връзка с някои имуществени спорове - и то в съчетание с концепциите за възстановителното правосъдие и за детското правосъдие.

3. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Натовареността на отделните съдебни райони е свързана пряко със спецификите на всеки от тях – напр. географско местоположение; брой, възраст, образователен ценз на населението; степен на развитие на икономиката и бизнеса и др.– все фактори, които са извън съдебната система и не подлежат на регулиране и контрол от нея.

Натовареността на отделните съдилища зависи както от тези фактори, така и от броя дела за разглеждане, от фактическата и правна им сложност, от кадровата обезпеченост. Стъпка към решаване на проблема напр. са приетите изменения на разпоредби от ГПК, обнародвани в ДВ на 02.02.2023г. – урежда се централизираното разпределение на дела по реда на заповедното производство, което несъмнено ще доведе до изравняване натовареността на съдиите поне по отношение на тях.

Що се касае до неравномерната натовареност в конкретен съд, то това е въпрос на вътрешна организация на работния процес. В компетентността на общото събрание на съдиите в дадения съд и на неговия административен ръководител е да предприемат необходимите мерки за преодоляване на този проблем.

Особено важно значение за преодоляване на проблема с неравномерната натовареност е осигуряване кадровата обезпеченост на районните съдилища. В тази връзка от особено съществено значение е редовното провеждане и бързо приключване на конкурси – както за преместване, така и за външно назначаване -, каквито в момента се провеждат.

4. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Темата за възнагражденията в съдебната система е предмет на дискусия от няколко години, през които беше проведено проучване сред магистратите, бяха изготвени различни модели за определяне на възнагражденията.

Понастоящем законово са определени възнагражденията на младшите магистрати и на председателите на върховните съдилища и главния прокурор

Считам, че разлика във възнаграждението следва да има, но тя да не бъде в прекомерни граници, че да се превърне в основен стимул за повишаване в по-горен по степен орган. Намирам за удачно решението основното месечно възнаграждение да се определя като процент от възнаграждението на магистратите от най-високото ниво в системата.

5. Какво е Вашето мнение за Единната деловодна информационна система и кога очаквате тя да бъде окончателно внедрена във всички административни съдилища?

Административен съд е един от осемте пилотни съдилища, в които е внедрена ЕДИС. От м.септември, 2022г. до 20 март, 2023г. системата работеше в тестова среда, а от 20.03 работим в продуктивна среда.

Системата продължава да се усъвършенства, отстраняват се пропуски, неточности, въвеждат се липсващи функционалности.

Практическият ми опит при работа с ЕДИС в продуктивна среда е твърде кратък, за да дам категорична оценка за предимствата и/или

недостатъците ѝ. Но несъмнено ЕДИС, както и ЕИСС, ще изградят основите на предстоящото електронното правосъдие.

6. 48-то Народно събрание прие окончателно измененията и допълненията в Закона за медиацията и ГПК, с които се въвежда задължителна процедура по медиация по някои видове граждански и търговски дела. Смятате ли, че процедура по медиация може да се приложи и в рамките на административното производство?

Член съм на работната група „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация“. Измененията в Закона за медиацията и в ГПК към момента предвиждат задължителна процедура по медиация по някои видове граждански и търговски дела. В областта на административното правораздаване процедура по медиация би могла да се прилага в някои производства – напр. в тези по чл.285 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

7. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, където правораздавателите понастоящем?

Съдийското самоуправление беше въведено след изменение на ЗСВ през 2016г. Както в Районен съд – Пазарджик, така и в Административен съд – Пазарджик общото събрание е компетентно да взема решения по посочените в чл.79, ал.2, съответно чл.92, ал.2 от ЗСВ въпроси. Това правомощие се реализира именно посредством изразяване на становища от съдиите и взимане на решения при провежданите общи събрания в съответния съд.

8. Имате натрупан сериозен опит като административен ръководител. Какво от него смятате да пренесете в случай, че бъдете избрана за позицията?

На 14.12.2014г. встъпих в длъжност административен ръководител на един от 113-те районни съдилища в страната.

Осем години по-късно, когато след приключен конкурс бях повишена в длъжност съдия в административен съд и вторият ми мандат като председател беше прекъснат, оставих съд – образец – с утвърдени принципи за спазване на правила, за отстояване на независимост, с високо качество и бързина на правораздаване, ползващ се с много широко обществено доверие,

с максимално подобрени битови условия и техническа обезпеченост. И най-важното – оставих колектив – изграден от достойни, честни, трудолюбиви, отговорни съдии и съдебни служители. Взаимоотношенията ни в годините се изграждаха на принципите на доверие, взаимно уважение, толерантност. Човешкият фактор за мен винаги е бил в основата както на високите достижения, така и на провала. Търсех и получавах помощ и подкрепа, уважавах и приемах всяко различно мнение, което носи градивност, полагах усилия да създам у всеки отделен член на този колектив усещането за стабилност и лично присъствие във всеки необходим момент. И съвместните ни усилия дадоха отличния резултат – Районен съд – Пазарджик към настоящия момент.

Всичко тези мои разбирания, ведно с получените житейски и управленски уроци, ще ми бъдат необходими, ако бъда избрана за председател на Административен съд – Пазарджик - защото в този съд са заложили изцяло същите принципи на работа и взаимоотношения и те трябва да бъдат запазени и доразвити.

9. Какви са причините за увеличаване на постъпленията от дела в АдМС-Пазарджик според Вас?

Административен съд – Пазарджик през последните десет години трайно е сред най-натоварените административни съдилища в РБългария, като е имало периоди на свръхнатовареност. Отделно от това от 2019г. насам до допълнително увеличаване на постъпленията доведе промяната в местната и родова подсъдност на някои видове дела

10. В части 8 и 9 от концепцията Ви отделяте внимание на повишаване качеството на предоставяните услуги и на общественото доверие, а също и на взаимодействието на съда с други институции. В тази връзка провеждали ли сте в качеството на административен ръководител анкети за удовлетвореност на граждани и бизнес от работата на съда? Бихте ли го направила ако бъдете избрана?

След встъпването ми като административен ръководител на Районен съд – Пазарджик въведох анкети, достъпни на хартиен носител /до входната врата на всяка служба в съда/ и на сайта на съда.

Въведох приемен ден за граждани.

В Административен съд – Пазарджик тази форма за проучване удовлетвореността на обществото от работата на съда също е припозната и ще бъде запазена занапред ако бъда избрана за председател.

11. Практиката ни по наблюдения на изборите за админ.р-ли показва, че съдии предпочетени от ОС обикновено не са предпочетени от СК. На какво се дължи това според Вас? Вие сте издигната от ОС, което е положително проявление на съдийското самоуправление. Какви са очакванията Ви?

Не съм запозната с тази практика на СК на ВСС. Наблюденията ми по-скоро са в обратен смисъл и са базирани на личния ми опит – в процедурата по избирането ми за административен ръководител на Районен съд – Пазарджик за втори мандат, кандидатурата ми беше издигната от общото събрание на съдиите.

В настоящата процедура кандидатурата ми за председател на Административен съд – Пазарджик отново е издигната от общото събрание на съдиите - като проявление на даденото от законодателя правомощие по чл.92, ал.2, т.2 от ЗСВ или т.нар. съдийското самоуправление. Но направеното предложение не обвързва СК на ВСС при взимане на решение в процедурата по избор на даден кандидат за административен ръководител.

ВСС провежда избора по реда на чл.194б от ЗСВ и ако намери, че предложеният от общото събрание на съда кандидат покрива въведените от закона критерии и изисквания, приема решение за назначаването му за административен ръководител.

С уважение,

ВЕСЕЛКА ЗЛАТЕВА